

Antons gymnasiearbete inriktat mot ett yrke inom området skötsel av utemiljöer

Följande exempel beskriver Antons gymnasiearbete som är inriktat mot ett yrke inom området skötsel av utemiljöer inom examensmålen för naturbruksprogrammet.

Antons uppgift

Anton har fått i uppgift att i sitt gymnasiearbete planera och utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter på en begravningsplats. Anton ska under två olika perioder ingå i ett arbetslag och utföra för årstiden aktuella uppgifter som beskärning, vårstädning och plantering. Anton ska självständigt och tillsammans med andra planera och genomföra arbetsuppgifterna samt lösa problem som uppstår. Han ska också bedöma resultat och kvalitet på genomfört arbete under varje period. Efter den andra perioden ska Anton göra en sammanfattande utvärdering av sitt arbete på begravningsplatsen.

Antons gymnasiearbete

Planering

Anton besöker arbetsplatsen och informerar sig om praktiska frågor som arbetstider, arbetsplatsens lokaler och maskinpark, arbetsmiljö, regler och säkerhetsaspekter. Han läser och tolkar de skötselplaner och föreskrifter som finns på begravningsplatsen samt diskuterar dessa med arbetsledaren.

Varje dag träffas arbetslaget på begravningsplatsen för ett morgonmöte. Anton planerar då tillsammans med de andra i arbetslaget de arbetsuppgifter som ska utföras under dagen. Vid morgonmötet bestäms också vilka arbetsuppgifter Anton har ansvar för.

Under första perioden planerar Anton arbetet med beskärning. Han tolkar den aktuella trädvårdsplanen och identifierar de växtarter som är berörda. Han bedömer sedan vilka åtgärder som ska göras enligt trädvårdsplanen och väljer lämpliga be-

Skolverket

skärningsverktyg och säkerhetsutrustning. Anton stämmer därefter av sin planering med arbetsledaren.

Under den andra perioden får Anton ansvar för vårstädning och penséplantering. Anton börjar med att planera vårstädningen. Han går runt på begravningsplatsen och bedömer vad som bör göras. Anton planerar även penséplanteringen. Han tar reda på hur stor den totala planteringsytan är, beräknar plantätgång och hur mycket plantmaterialet kommer att kosta. Han gör också en beräkning av hur mycket jordförbättringsmaterial och gödsel som kommer att gå åt. Han redovisar detta för arbetsledaren. Arbetsledaren beställer plantorna från en plantproducent på orten och ser till att jord och gödsel finns hemma.

Genomförande – första perioden

Varje dag, innan själva beskärningsarbetet börjar, spärrar Anton tillsammans med arbetskamraterna av det område inom vilket de ska arbeta. Anton kör fram en traktor med vagn som ska användas för bortforsling av ris och grenar till återvinningsanläggningen.

Tillsammans med arbetskamraterna arbetar Anton med beskärning av träd, häckar och buskage inom det avgränsade området på begravningsplatsen. Vid varje nytt träd, häck eller buskage som han ansvarar för gör Anton en bedömning av lämplig strategi för just denna beskärning. Innan han påbörjar beskärningen diskuterar Anton sin strategi med arbetsledaren.

Genomförande – andra perioden

Anton arbetar tillsammans med sina arbetskamrater med vårstädningen och de arbetsuppgifter som han har fått särskilt ansvar för. För vissa arbetsmoment använder Anton maskiner, för andra skilda handredskap. Anton sopar av hårdgjorda ytor, tar bort flis från gräsytor efter vinterns halkbekämpning, rensar dagvattenbrunnar, krattar grusytor, rengör gravanordningar och annan fast markutrustning, placerar ut lös markutrustning, rengör dammar samt arbetar med nedskärning av perenner. I arbetet källsorterar Anton enligt rutinerna på arbetsplatsen.

Anton utför penséplanteringen på ett av begravningsplatsens kvarter. Han jordförbättrar och gödslar planteringsytorna och utför planteringsarbetet utifrån sin planering. Efter att arbetet har genomförts bedömer han resultatet tillsammans med arbetsledaren.

Utvärdering

När han är färdig med ett arbetsområde gör Anton en bedömning av resultatet av arbetet i relation till nedlagd arbetstid och gör minnesanteckningar. Han reflekterar över de problem som han har ställts inför och hur han löst dem samt hur de olika arbetsuppgifterna har prioriterats. Anton gör även en värdering av det estetiska resultatet samt en analys och bedömning om förutsättningarna för växternas fortsatta utveckling. Han stämmer också av hur samarbete och kommunikation fungerat med arbetskamraterna.

Efter sista perioden summerar och utvärderar Anton sitt arbete utifrån minnesanteckningarna och avstämningen med arbetskamraterna.

Om bedömningen i exemplet

Det är utifrån målen för gymnasiearbetet som läraren med hjälp av medbedömaren bedömer om Antons gymnasiearbete är godkänt eller inte. I examensmålen för yrkesprogrammen framgår följande mål för gymnasiearbetet:

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

I det här exemplet har läraren som stöd för bedömningen av Antons gymnasiearbete även använt sig av den lista med punkter som finns i boken *Gymnasieskola 2011*. En sådan lista som stöd för bedömningen av gymnasiearbetet har tagits fram för varje nationellt program inom gymnasieskolan och den kan även användas inom vuxenutbildningen. Läraren har dock anpassat listan till Antons yrkesområde och uppgift samt till vad som Anton har möjlighet att visa i sitt gymnasiearbete.

De kunskaper, färdigheter och förmågor som anges i listan förväntas Anton visa på ett yrkesmässigt sätt, men utifrån de förväntningar som kan ställas på den som är ny i yrket. I samband med att Anton får reda på sin uppgift för gymnasiearbetet, får Anton även information om grunderna för bedömningen. Det innebär i exemplet att läraren och Anton tillsammans går igenom punkterna nedan, innan Anton genomför gymnasiearbetet.

Anton förväntas i sitt gymnasiearbete visa:

- kunskaper om till exempel beskärning, plantering och andra vanligt förekommande uppgifter på arbetsplatsen,
- förståelse av arbetslivets villkor och arbetsmiljöfrågor i samband med beskärningen och andra uppgifter på arbetsplatsen,
- kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller, till exempel vid arbete med motorfordon och redskap,
- färdigheter i att arbeta yrkesmässigt för att genomföra uppgifter i samband med till exempel beskärning och plantering,
- färdigheter i att arbeta på ett sätt som bidrar till en hög kvalitet på arbetsresultatet, till exempel i arbetet med beskärning och plantering,
- förmåga att bedöma kvaliteten på det egna arbetet, enligt branschens normer, i samband med utvärderingen,
- i arbete med växter förmåga att ta hänsyn både till att växter är levande material och till växters livsvillkor,
- i arbete på begravningsplats förmåga att utgå från etiska och estetiska värden, brukares krav och gällande branschkrav,
- förmåga till kretsloppstänkande samt förmåga att ta miljöhänsyn vid källsorteringen,
- förmåga att arbeta på ett sätt som är säkert för eleven själv och andra samt att lösa problem på ett yrkesmässigt sätt, samt
- förmåga att på ett relevant sätt kommunicera och samverka med arbetskamraterna.